

Sygn. akt III AUa 80/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2013 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Grażyna Horbulewicz
Sędziowie:	SSA Bożena Grubba (spr.) SSA Iwona Krzeczowska - Lasoń
Protokolant:	sekr. sądowy Lidia Pedynkowska

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2013 r. w Gdańsku

sprawy M. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek apelacji M. Z.

od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy VI Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 26 listopada 2012 r., sygn. akt VI U 4004/12

uchyla zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję i sprawę przekazuje do rozpoznania bezpośrednio organowi rentowemu.

Sygn. akt III AUa 80/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 lipca 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. ustalił, że ubezpieczona M. Z. od 1 listopada 2011 r. nie podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu oraz chorobowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą.

W odwołaniu od decyzji M. Z. podniosła, iż bezsporne jest, że podjęła prowadzenie działalności gospodarczej. Fakt, iż jej pierwsze zlecenie było wykonywane za granicą nie wyklucza obowiązku podlegania ubezpieczeniu społecznemu w Polsce, gdzie prowadzi faktycznie działalność i gdzie znajduje się jej centrum życiowe. Wyjazd miał wyłącznie charakter tymczasowy

i incydentalny. Bezsporne jest również to, że ubezpieczona przed wyjazdem do Francji nie złożyła wniosku o wydanie zaświadczenia A-1. Zaniedbanie tego obowiązku wynika wyłącznie z jej niewiedzy. Wskazała, iż istnieje możliwość wystawienia wstecznego zaświadczenia A-1, a stosowny wniosek złożyła w organie rentowym.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 26 listopada 2012 r. w sprawie VI U 4004/12 oddalił odwołanie.

Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia i rozważania Sądu pierwszej instancji.

Sąd Okręgowy przywołał treść art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 11 ust. 2, art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r., Nr 205, poz. 1585 ze zm.) wskazując, że z posiadanej dokumentacji wynika, że ubezpieczona dokonała zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej od dnia 1 listopada 2011 r. Ponadto opłaciła składki od kwoty zadeklarowanej podstawy wymiaru składek ma miesiące: 11/2011 r. - 8.000,00 zł, 12/2011 r. - 8.000,00 zł, 01/2012 r. - 4.903,23 zł.

W dniu 20 stycznia 2012 r. ubezpieczona urodziła dziecko i od tego dnia posiada prawo do zasiłku macierzyńskiego. Przed rozpoczęciem działalności gospodarczej skarżąca była osobą bezrobotną zarejestrowaną w PUP w N. n/ N.. Od chwili rozpoczęcia działalności gospodarczej, nie wykonała na terenie RP żadnego zlecenia w ramach prowadzenia działalności.

W dniu 12 listopada 2011 r. ubezpieczona podpisała umowę zlecenia z J. L. zamieszkałą: 76-300 S. L. R., R. A. T. 12 - Francja. Umowa została zawarta na czas określony od dnia 12 listopada 2011 r. do 30 grudnia 2011 r. na opiekę nad starszą osobą

z wynagrodzeniem brutto 1.000,00 euro. Była to jedyna umowa i jedyne prace wykonane przez wnioskodawczynię do dnia 20 stycznia 2012 r.

Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z art. 12 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu i Rady (WE) Nr 883/2004 osoba, która podczas przeniesienia działalności za granicę do innego Państwa Członkowskiego UE, wykonuje swoją działalność tylko w tym Państwie powinna zwrócić się o wydanie zaświadczenia o ustawodawstwie właściwym dla osoby prowadzącej w Polsce działalność gospodarczą na własny rachunek, która przenosi działalność czasowo na terytorium innego Państwa Członkowskiego UE.

Stosownie do treści art. 3 ust. 2 rozporządzenia Rady i Parlamentu (WE) Nr 987/2009 osoby, do których ma zastosowanie rozporządzenie podstawowe, zobowiązane są do przekazania instytucji właściwej informacji, dokumentów lub dowodów potwierdzających niezbędnych dla ustalenia ich sytuacji lub sytuacji ich rodzin, do ustalenia lub utrzymania ich praw i obowiązków oraz do określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa oraz wynikających z niego obowiązków tych osób.

Sąd I instancji zaznaczył, że bezspornie ubezpieczona przed wyjazdem do Francji nie złożyła wniosku o wydanie zaświadczenia A1. Pełnomocnik M. Z., na podstawie załączonego pełnomocnictwa wniósł o wydanie zaświadczenia o ustawodawstwie A1 i przesłanie

go na adres Kancelarii. Wniosek dotyczy okresu wstecznego tj. od 12 listopada 2011 r. do 30 listopada 2011 r. i został złożony już po wydaniu zaskarżonej decyzji. Z uwagi na to, że Sąd orzeka

na podstawie stanu prawnego i faktycznego istniejącego w dniu wydania decyzji, a bezsporne jest, że ubezpieczona wówczas jeszcze nawet nie wystąpiła o wydanie zaświadczenia o ustawodawstwie właściwym dla osoby prowadzącej w Polsce działalność gospodarczą na własny rachunek, która przenosi działalność czasowo na terytorium innego Państwa Członkowskiego UE, należało oddalić odwołanie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Apelację od wyroku wywiodła ubezpieczona M. Z. zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

- naruszenie prawa materialnego, tj. art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1 i art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych przez przyjęcie, że nie wystąpiły przesłanki do objęcia jej obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym,

- naruszenie art. 227 i 232 k.p.c. poprzez pominięcie wyjaśnienia i ustalenia istotnych dla sprawy okoliczności, czyli nieprzeprowadzeniu prawidłowego postępowania dowodowego, oraz nierozważeniu w sposób bezstronny i wszechstronny dowodów (art. 233 k.p.c.).

Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie o jego zmianę i ustalenie, że wnioskodawczyni od dnia 1 listopada 2011 r. podlega ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, zasądzenie na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego oraz kosztów postępowania apelacyjnego wraz z kosztami zastępstwa procesowego zgodnie z normami przepisanyymi.

Apelująca podniosła, że Sąd Okręgowy oparł ustalenia wyłącznie o dokumenty znajdujące się w aktach ZUS. Nie wysłuchał ubezpieczonej i nie ustalił okoliczności, w których doszło do zawarcia umowy z Panią L., przyczyn wyjazdu ubezpieczonej, zamiaru prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce oraz powodów niezłożenia wniosku o druk A1. Wnioskodawczyni wskazała, że wsteczne wystawienie druku A1 jest możliwe i same formalne zaniedbanie w tym zakresie nie powinno pozbawiać jej podlegania ubezpieczeniu. Sąd Okręgowy winien był zawiesić postępowanie w sprawie do czasu rozstrzygnięcia wniosku z dnia 24 lipca 2012 r. i rozpoznać merytorycznie całokształt sprawy i wydać wyrok po ustaleniu prawnych przesłanek do podlegania ubezpieczeniu, zatem po rozpoznaniu przez organ rentowy wniosku o wydanie wsteczne zaświadczenia A1.

W ocenie apelującej, sprawa nie została prawidłowo rozpoznana, nie dokonano ustaleń i z tego powodu wyrok został wydany przedwcześnie bez wszechstronnego rozważenia sprawy. Z tego powodu orzeczenie powinno zostać uchylone, a sprawa przekazana do ponownego rozpoznania. Sąd Okręgowy pominął w sprawie fakt, iż po zakończeniu okresu pobierania zasiłku macierzyńskiego, ubezpieczona podjęła dalsze wykonywanie działalności gospodarczej w Polsce, co zostało bezspornie wykazane dokumentacją księgową przedłożoną do akt sprawy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawczyni M. Z. zasługiwała na uwzględnienie w sposób skutkujący uchyleniem zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającej go decyzji i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania bezpośrednio organowi rentowemu.

W ocenie Sądu Apelacyjnego wyrok Sądu Okręgowego w sprawie okazał się przedwczesny. Zdaniem Sądu II instancji prejudycjalne znaczenie dla tej sprawy ma kwestia dotycząca wydania zaświadczenia A1 o podleganiu ubezpieczeniu społecznemu w Polsce z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w kraju członkowskim Unii Europejskiej.

Przedmiot sprawy dotyczył niepodlegania od 1 listopada 2011 r. przez M. Z. obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu oraz chorobowemu jako osobę prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą.

Istotne w sprawie jest, że wnioskodawczyni jako osoba prowadząca działalność gospodarczą zarejestrowaną i zgłoszoną w Polsce wykonała w ramach tej działalności pierwsze zlecenie w innym państwie członkowskim (we Francji).

Wskazać należy, że zasadą jest podleganie ubezpieczeniom społecznym w państwie, w którym działalność gospodarcza jest wykonywana. Istnieje od tej zasady wyjątek (pod pewnymi rygorami), który pozwala na podleganie przepisom z zakresu zabezpieczenia społecznego w Polsce, podczas gdy działalność czasowo wykonywana jest w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej.

Kwestie te zostały uregulowane w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U.UE.L.2004.166.1), rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 987/2009 z dnia 16

września 2009 r. dotyczącym wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U.U.E.L.2009.284.1) oraz decyzji nr A2 z dnia 12 czerwca 2009 r. dotyczącej wykładni art. 12 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 w sprawie ustawodawstwa mającego zastosowanie do pracowników delegowanych i osób wykonujących pracę na własny rachunek, tymczasowo pracujących poza państwem właściwym (Dz.U.U.E.C.2010.106.5).

Poprzednie regulacje prawne zawarte były w rozporządzeniu Rady (EWG) Nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (Dz.U.U.E.L.1971.149.2) oraz rozporządzeniu Rady (EWG)

Nr 574/72 z dnia 21 marca 1972 r. w sprawie wykonywania ww. rozporządzenia (Dz.U.U.E.L.1972.74.1).

Możliwość braku zmiany ustawodawstwa właściwego w przypadku osób prowadzących działalność gospodarczą w sytuacji, w której przejściowo działalność prowadzona jest na terytorium innego państwa członkowskiego wymaga spełnienia następujących przesłanek: 1) normalne wykonywanie działalności w państwie członkowskim; 2) wykonywanie podobnej działalności w innym państwie członkowskim; 3) czas wykonywania działalności nieprzekraczający dwudziestu czterech miesięcy (tak jak w przypadku pracowników).

Jeśli chodzi o pierwszy z wymienionych wyżej warunków, to został on skonkretyzowany

w art. 14 ust. 3 rozporządzenia nr 987/09 oraz w pkt 2 decyzji A2. Do celów stosowania art. 12 ust.

2 rozporządzenia nr 883/2004, określenie „która normalnie wykonuje działalność jako osoba pracująca na własny rachunek” odnosi się do osoby, która zwykle prowadzi znaczną część działalności

na terytorium państwa członkowskiego, w którym ma swoją siedzibę. W szczególności osoba taka musi już prowadzić działalność od pewnego czasu przed dniem, od którego zamierza skorzystać

z przepisów tego artykułu, oraz w każdym okresie prowadzenia tymczasowej działalności w innym państwie członkowskim musi nadal spełniać w państwie członkowskim, w którym ma siedzibę, wymogi konieczne do prowadzenia działalności pozwalające na jej ponowne podjęcie po powrocie.

Z kolei w pkt 2 decyzji A2 stwierdza się, że dla celów stosowania art. 14 ust. 3 rozporządzenia nr 987/2009 spełnienie wymogów w państwie członkowskim, w którym dana osoba ma siedzibę, ocenia się na podstawie kryteriów takich jak korzystanie z powierzchni biurowej, płacenie podatków, posiadanie legitymacji zawodowej i numeru identyfikacyjnego VAT bądź przynależność do izb handlowych lub organizacji zawodowych. Tytułem wskazówki, wymóg, do którego odnoszą się słowa „od pewnego czasu przed dniem, od którego zamierza skorzystać z przepisów tego artykułu”, można uważać za spełniony, jeśli dana osoba prowadzi swą działalność przez co najmniej dwa miesiące. Krótsze okresy wymagać będą indywidualnej oceny w konkretnych przypadkach, z uwzględnieniem wszelkich innych występujących czynników. Na m.in. tego typu kryteria wskazywano również w wyroku TS z dnia 30 marca 2000 r., C-178/97, Banks.

Pojęcie „działalności podobnej” zostało zdefiniowane w art. 14 ust. 4 rozporządzenia

nr 987/2009. Do celów stosowania art. 12 ust. 2 rozporządzenia podstawowego kryterium używanym do określenia, czy działalność, którą osoba pracująca na własny rachunek wyjeżdża prowadzić

do innego państwa członkowskiego, jest „podobna” do normalnie prowadzonej działalności na własny rachunek, jest rzeczywisty charakter działalności, a nie zakwalifikowanie jej przez to inne państwo członkowskie jako pracę najemną lub pracę na własny rachunek.

Trzeba również pamiętać, że wymóg wykonywania działalności podobnej wynika w dużej mierze z uznawania kwalifikacji zawodowych osób prowadzących działalność na własny rachunek

w obrębie Unii. Poza tym istotne wydaje się również, że to państwo członkowskie podejmuje decyzje w zakresie zakwalifikowania określonej działalności do danej kategorii (K. Ślebza, Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego. Komentarz, WKP, 2012).

Dokumentem potwierdzającym zastosowanie polskiego ustawodawstwa jest potwierdzony przez ZUS formularz A1 – zaświadczenie o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej.

Istotne w niniejszej sprawie jest, że wnioskodawczyni przed wyjazdem do Francji w celu wykonywania czynności zgodnie z umową zawartą z J. L. w dniu 12 listopada 2011 r. nie wystąpiła o wydanie zaświadczenia A1 do organu rentowego. Zrobiła to w dniu 24 lipca 2012 r. (wniosek – k. 14-16 a.s.). Pozwany postanowieniem z dnia 17 października 2012 r. zawiesił postępowanie w sprawie wydania formularza A1 (na okres od 12 listopada 2011 r. do dnia 30 grudnia 2011 r.) do czasu zakończenia postępowania sądowego w sprawie VI U 4004/12 (postanowienie – k. 31-32 a.s.).

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 18 marca 2010 r., II UZP 2/10, OSNP 2010/17-18/216 wskazał, że odmowa wydania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaświadczenia dotyczącego ustawodawstwa właściwego (art. 11 rozporządzenia Rady EWG Nr 574/72 z dnia 21 marca 1972 r.

w sprawie wykonywania rozporządzenia 1408/71 w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie, Dz.U. UE. L. 72. 74. 1, Dz.U. UE - sp. 05 -1 - 83 ze zm.) następuje w drodze decyzji, od której przysługuje odwołanie do sądu właściwego w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Wydanie poświadczenia formularza E 101 (obecnie A1), jak i odmowa wydania takiego poświadczenia, poprzedzone musi być każdorazowo oceną Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, czy mając na względzie wyżej wymienione przepisy rozporządzenia 1408/71 doprecyzowane wskazanymi decyzjami Komisji Administracyjnej do spraw Zabezpieczenia (...) Migrujących zachodzi wyjątek od zasady określonej w art. 13 ust. 2a rozporządzenia 1408/71, a więc od zasady prawa miejsca wykonywania pracy. Wydanie, względnie odmowa wydania przez organ rentowy zaświadczenia E 101 stanowi zatem w swej istocie rozstrzygnięcie tego organu, odpowiednio co do objęcia, względnie odmowy objęcia pracownika delegowanego polskim ubezpieczeniem społecznym w danym okresie (por. tezę wyroku Sądu Najwyższego z dnia 27 października 2009 r.,

II UK 63/09, niepublikowanego) i ma charakter ocenny. Nadto odmowa wydania tego zaświadczenia w praktyce przekłada się zwykle na konieczność opłacania wyższych niż w Polsce składek ubezpieczeniowych. Spór w takiej sprawie dotyczy zatem kwestii najogólniejszej - pozostawiania bądź wyłączenia z krajowego systemu ubezpieczeń społecznych. Problem w sprawie jest zatem głębszy, gdyż wnioskodawcy ubiegającemu się o poświadczenie E 101 nie chodzi o zwykłe zaświadczenie jako swoiste poświadczenie stanu faktycznego lub prawnego na daną chwilę. Jego żądanie w istocie wykracza poza formułę „zaświadczenia”, czyli informacji o stanie ewidencyjnym wynikającym z akt organu rentowego. Jak wskazano wyżej zaświadczenie ze swej istoty nigdy bowiem nie rozstrzyga sprawy i nie taki jest jego cel. W przedmiotowej sprawie wyraźnie istota sprawy (sporu) przejawia się w tym, że strony rozbieżnie oceniają stan prawny. Nie można zatem zredukować sprawy tylko

do odmowy wydania zaświadczenia. Przedmiot sprawy ujęty w decyzji organu rentowego, a zarazem wyznaczony przez nią zakres sporu, był zatem szerszy niż formalnie „negatywne zaświadczenie” (por. uzasadnienie wyroku z dnia 4 lipca 2007 r., II UK 279/06 odnoszącego się do odmowy wydania zaświadczenia o niezaleganiu z zapłatą składek). W przypadku wydania poświadczenia E 101 organ rentowy nie tyle poświadcza dany stan faktyczny czy prawny, ale wypowiada się władczo

co do objęcia konkretnej osoby polskim systemem zabezpieczenia społecznego. Jak zwraca uwagę M. Jaśkowska (op. cit., s. 894) w istocie o tym, czy w konkretnym przypadku mamy do czynienia z decyzją deklaratoryjną czy zaświadczeniem decydują przepisy szczególne, wskazujące na formę danej czynności. Forma decyzji wymaga zaś zgodnie z orzecnictwem Naczelnego Sądu Administracyjnego wskazania jej w sposób wyraźny lub dorozumiany. Poszukując podstawy prawnej dla wydania poświadczenia E 101 w formie decyzji należy wskazać, że umocowana jest ona wprost

w art. 83 ust. 1 pkt 2 ustawy systemowej, zgodnie z którym Zakład wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności przebiegu ubezpieczeń.

Decyzja taka może być wydana tylko w następstwie uwzględnienia w całości żądania strony (jest to ze swej istoty zawsze decyzja pozytywna). Na mocy art. 107 § 4 k.p.a. nie wymaga ona zatem uzasadnienia. Nie stanowi zatem przeszkody, że formularz E 101 nie zawiera miejsca na uzasadnienie. W przypadku nieuwzględnienia żądania wnioskującego wydania zaświadczenia o podleganiu ustawodawstwu polskiemu w zakresie zabezpieczenia społecznego, nie wydaje się bowiem „negatywnego” poświadczenia E 101, ale należy odmówić jego wydania. Skoro zaś istnieją argumenty przemawiające za tym, że wydanie poświadczenia E 101 następuje w drodze decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych opartej o art. 83 ust. 1 pkt 2 ustawy systemowej, to tym bardziej należy uznać, iż w takiej formie powinno zapaść rozstrzygnięcie o odmowie wydania takiego poświadczenia (w tym wypadku decyzji negatywnej).

Istnieje dopuszczalność drogi sądowej w sprawie z odwołania od decyzji odmawiającej wydania zaświadczenia E 101. Droga ta przysługuje w sprawie cywilnej (w znaczeniu materialnym albo w znaczeniu formalnym - art. 1 k.p.c.), chyba że przepis szczególny wyłącza kompetencję sądów powszechnych (dotyczy to wyłącznie wypadku, gdy dana sprawa cywilna jest sprawą cywilną

w znaczeniu materialnym - art. 2 § 3 k.p.c.). Niedopuszczalność drogi sądowej zachodzi wówczas, gdy w sprawie brak jednego z tych dwóch elementów, tj. gdy sprawa nie jest w ogóle sprawą cywilną lub gdy - będąc nią - została wyłączona spod kompetencji sądów powszechnych. Sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych stanowią sprawy cywilne w znaczeniu formalnoprawnym, dla których przepisy Kodeksu postępowania cywilnego wskazują drogę postępowania sądowego (Tytuł VII, Dział III, Rozdział 1 i 3). Zgodnie z art. 476 § 2 k.p.c. przez sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych rozumie się sprawy, w których wniesiono odwołanie od decyzji organów rentowych dotyczących: ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia rodzinnego, emerytur i rent, innych świadczeń w sprawach należących do właściwości Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Przez sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych rozumie się także sprawy wszczęte na skutek niewydania przez organ rentowy decyzji

we właściwym terminie, a także sprawy, w których wniesiono odwołanie od orzeczenia wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o stopniu niepełnosprawności oraz sprawy o roszczenia ze stosunków prawnych między członkami otwartych funduszy emerytalnych a tymi funduszami lub ich organami (art. 476 § 3 k.p.c.). Z kolei w myśl art. 83 ust. 1 ustawy systemowej Zakład wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności: zgłaszania do ubezpieczeń społecznych i ich przebiegu, ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek, ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych i wymiaru świadczeń

z ubezpieczeń społecznych. Od decyzji Zakładu przysługuje odwołanie do sądu ubezpieczeń społecznych (art. 83 ust. 2 ustawy). Nie ulega zatem wątpliwości, że sprawa dotycząca podlegania (bądź niepodlegania) ubezpieczeniom społecznym, w tym ustawodawstwu polskiemu w zakresie zabezpieczenia społecznego, stanowi sprawę cywilną, a od negatywnej decyzji organu rentowego w tej kwestii przysługuje odwołanie do sądu ubezpieczeń społecznych.

W zakresie charakteru wystawianych zaświadczeń E-101 (A1) wypowiedział się Europejski Trybunał Sprawiedliwości w wyroku z dnia 10 lutego 2000 r., C-202/97 wskazując, że jeśli zaświadczenie nie zostanie cofnięte albo uznane za nieważne, instytucja zarządzająca ubezpieczeniami społecznymi kraju, do którego dany pracownik został oddelegowany, musi uwzględnić fakt, że ten pracownik przynależy już do systemu ubezpieczeń społecznych kraju, z którego został on czasowo oddelegowany. Trybunał orzekł, że niedopuszczalne jest orzeczenie przynależności takich pracowników do systemu ubezpieczeń społecznych kraju oddelegowania, a tym samym obowiązku uiszczania w tym kraju składek na ubezpieczenie.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego wobec złożenia przez ubezpieczoną wniosku o wydanie zaświadczenia A1 organ rentowy powinien zająć stanowisko, czy wnioskodawczyni podlegała ustawodawstwu polskiemu w okresie od 12 listopada 2011 r. do dnia 30 grudnia 2011 r., czy też organ rentowy odmawia uznania, że w spornym okresie podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym według prawa polskiego. Organ rentowy musi zatem podjąć zawieszone postępowanie w tej sprawie i rozpoznać wniosek wydając stosowną decyzję. W tej sprawie rzeczą pozwanego będzie przeprowadzenie postępowania dowodowego celem ustalenia, czy wnioskodawczyni faktycznie prowadziła działalność gospodarczą przed wyjazdem za do Francji w związku z przyjętym zleceniem.

W okolicznościach niniejszej sprawy stwierdzić należało, że organ rentowy nie rozpoznał wniosku o wydanie formularza A1, tym samym nie ocenił indywidualnie okoliczności sprawy i bezpodstawnie zawiesił postępowanie w sprawie jego wydania. W konsekwencji Sąd Okręgowy wydał zaskarżony wyrok przedwcześnie, ponieważ pozwany nie zajął stanowiska w przedmiocie wydania zaświadczenia A1, w którym de facto wypowiedzi się władczo co do objęcia konkretnej osoby polskim systemem zabezpieczenia społecznego.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i rozważania Sąd Apelacyjny uznał apelację wnioskodawczyni za zasadną i orzekł na podstawie art. 477^{14a} k.p.c., jak w treści sentencji wyroku.

SSA Grażyna Horbulewicz SSA Bożena Grubba SSA Iwona Krzeczowska-Lasoń